

În speranța că v-am convins că burlanele nu sunt elemente care trebuie disprețuite (iar vă trimit să vă plimbați prin Bucureștiul sfârșitului de veac nouăsprezece...), voi continua să vă povestesc mai multe despre acestea. Cum facem burlanele? Și din ce?

text: dr. arh. Ana Maria DABIJA

JGHEABURI & BURLANE (3)

O casă pentru fiecare 45

CUM FACEM BURLANELE?

Burlanul reprezintă o posibilitate de a conduce apa de pe acoperiș undeva la nivelul solului sau (și mai bine) la canalizarea urbană.

Dacă burlanul este în interiorul clădirii, îi spunem „coloană de scurgere”, dar tot un fel de burlan este; mai dichisit, e drept, că e îmbrăcat în materiale vi-bro-amortizante, ca să nu auzim Niagara la fiecare ploaie...

Dacă este în exteriorul clădirii, se cheamă „burlan” și trebuie tratat cu atenția cuvenită unui element de fațadă.

Ce nu putem face noi (dar pot face

meridionalii): să ne plimbăm cu burlanul când prin casă, când pe afară, după cum ne „dă” bine: pleacă burlanul din jgheab, intră în perete, apoi la parter, de pildă, iese iar pe lângă casă.

Am văzut astfel de burlane „plimbărețe” în Italia (apăreau la parter, acolo unde clădirea se retrăgea în spatele unor portice generoase), dar la noi ar constitui adevărate dezastre. Afară se înregistrează temperaturi negative; în interior e cald (+20 de grade, de pildă). Dacă burlanul e afară, atunci când apa îngheață burlanul e gol (apa a curs demult la trotuar sau canalizare). Dacă burlanul intră în casă, aerul cald încălzește pereții țevii și căldura se transmite până la jgheab și acoperiș, topind local zăpada sau gheața care curge în burlan. CURGE, căci țeava trece prin casă, în spațiu cu temperaturi pozitive.

Dacă însă îi trece cuiva prin cap la un moment dat să facă o retragere din plan a fațadei și să creeze de exemplu o zonă de portic, menținând traseul vertical al țevii de scurgere a apei pluviale, aceasta ajunge din nou în exterior, unde...

iar dă de temperaturi negative, îngheață, ÎȘI MĂREȘTE VOLU-

MUL și sparge tot ce-i iese în cale - adică burlanul, care este, evident, prea strâmt pentru noul gabarit al apei înghețate.

Ceea ce-mi (mai) amintește o dată să vă spun că, de câte ori vedeți imagini frumoase, de case mediteraneene care se comportă impecabil la ele acasă, și constructorul (sau arhitectul) încearcă să vă ia mințile cu ele, băgați picioarele în apă rece și gândiți: nu e construită pentru clima noastră, NU se va comporta aici ca acolo. NU O IAU!

DIN CE FACEM BURLANELE?

Astăzi, mai ales din **TABLĂ** (noi, aici), dar se fac mult (și bine), în Germania de pildă, din **PVC**.

Cu ani în urmă, profesorul căruia eu îi datorez mult din ceea ce știu - regretatul Alexandru Stan - povestea că în Germania, prin anii '60, copiii nemți se distrau iarna aruncând cu bulgări de zăpadă și gheață în burlanele din plastic (**PVC**) ale caselor... Acestea pocneau, spre deliciul micuților glumeți.

Între timp, industria materialelor plastice a evoluat substanțial (prin aditivii care măresc rezistența la radiațiile infraroșii și ultraviolete), și astăzi **PVC**-ul din care se realizează este rezistent atât la temperaturi înalte, cât și la cele joase.

Se produc jgheaburi și burlane din plastic în culori diferite, astfel încât să se potrivească pe fațadele pe care sunt montate.

Sunt mai ieftine decât suratele lor din tablă (doar la ei, unde se fac din aluminiu, nu și la noi), pentru că au o durată de viață mai redusă.

S-au făcut studii comparative între burlanele din **PVC** și cele din aluminiu, iar concluziile sunt interesante: nu numai că sunt mai accesibile utilizatorilor, dar cantitatea de energie încorporată, cantitatea de gaze cu efect de seră degajată, ca și cantitatea de combustibil tradițional utilizată pentru producerea lor, toate arată faptul că este mai sustenabil să se utilizeze elementele din **PVC** față de cele din aluminiu.

Burlanele nu se fac numai din **TABLĂ DE ALUMINIU** sau din **TABLĂ ZINCATĂ** (urâtele noastre burlane de fiecare zi): avem câteva exemple de jgheaburi și burlane din **TABLĂ PREȚIOASĂ** (de cupru, de pildă, la mai multe clădiri din București) sau se pot face din **TABLĂ VOPSITĂ ELECTROSTATIC** în culori vii, care să susțină estetica generală a fațadei.

În timpurile în care Bucureștiul era o capitală europeană de facto și nu doar de jure (scuzați, însă cu gropile, gunoaiile, praful și veșnicile asfaltări ale acelorași străzi, cu basculantele și cu camioanele ce mărșăluiesc glorios și murdar prin centrul orașului, cu șoferii pentru care semnele și regulile

Foto: © by Indigo Goat

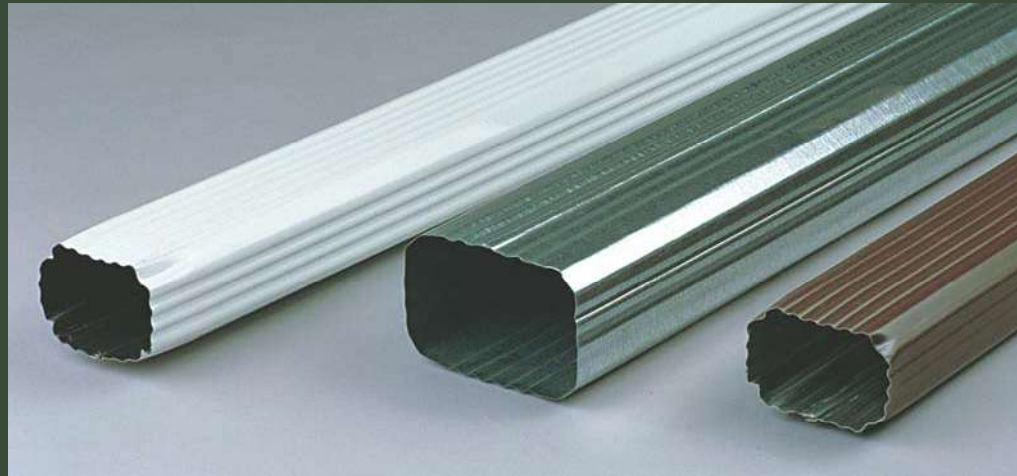

de circulație sunt opționale, cu fațadele clădirilor măzgălite în hidoase „opere de artă” și cu infrastructura rețelelor edilitare din anii '20-'30, suntem departe de cerințele contemporane ale unei capitale... poate vom mai vorbi despre aceasta cândva), burlanele nu udau trotuarul (doar nu era să incomodeze sau, ferească Dumnezeu, să stropască Doamnele și Domnii ce ieșeau la promenadă pe bulevard ca să fie văzuți de protipendada timpului), ci se îngropau și de-

versau direct în rețeaua de canalizare a orașului. Ca să nu fie lovite și deformate (accidental, nu special, din răuta-

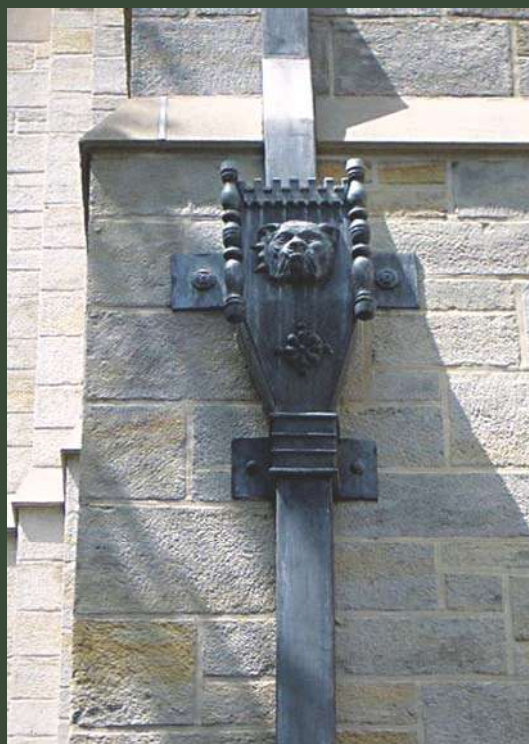
te), ultimul tronson, cam de 1,2-1,5 m, se realiza din fontă sau din metal, dar era protejat în spatele unei împrejuriri (o rețea metalică). Inițial, burlanele se realizau în în-

tregime din fontă. Grele și masive, ele au fost treptat înlocuite, și s-a păstrat materialul mai rezistent numai în acest ultim tronson protejat. Neprotejate prin grunduri și

Foto: © by Cridders

vopsele anticorozive, burlanele de fontă ruginesc.

În spațiul european și american însă, FONTA continuă să fie o alternativă la produsele contemporane.

Argumentele pe care le aduc fabricanții de produse din fontă sunt pertinente și merită să fie luate în considerare (trebuie precizat însă că și aceștia pledează pentru utilizarea produselor lor în lucrări de conservare, restaurare și reabilitare a clădirilor, nu pentru clădiri noi).

Astfel, fonta are o rezistență mare la impact (se precizează în multe documentații rezistența la vandalism).

De asemenea, rezistă bine sub sarcini, iar cea mai importantă sarcină a acoperișului, de care trebuie ținut seama, este greutatea zăpezii (mai ales a celei care începe să se topească). Pe un jgheab din fontă se poate sprijini scara, pentru intervențiile de întreținere a acoperișului, în vreme ce un jgheab din tablă sau plastic s-ar deforma ca urmare a forței din împingere.

Important și interesant: elementele de preluare și scurgere a apei pluviale realizate din fontă nu zdrăngăne la vânturi puternice (sunt mult mai grele și implicit se pun în vibrație mult mai greu) și sunt prin aceasta mai puțin... lugubre (sigur, aici mai vorbim și de relația între viteza și presiunea vântului și sistemul și numărul de prinderi ale jgheaburilor și burlanelor din tablă sau pvc). Tot datorită masivității lor, reprezintă o mai bună izolare la zgomot aerian, prin comparație cu cele ușoare, din tablă sau PVC.

Profilele s-au modificat prea puțin în ultimii ani, așa că nu se pune problema să nu se găsească accesorii pentru aceste sisteme.

Durata de viață medie: cam o sută de ani. Bine puse în operă, nu necesită mari lucrări de întreținere: o vopsire odată la cinci ani.

Între cele două sisteme de evacuare a apei de pe clădire, mai există ceva la jumătate de drum (nu se inventase burlanul pe vremea aceea): garguiul. Cine este dumnealui, când și unde îl folosești, cu altă ocazie... ■